

opona věnovaná příslušníky rodiny Tausků v roce 1673 rovněž pražské Staronové synagoze. Opona je výjimečná tím, že u ní na rozdíl od ostatních textilií v našich sbírkách známe jméno vyšivače. Zhotovil ji Berl, syn Ejzaka Chajata (krejčího), který ve spodním ornamentálním vlysu zanechal vyšívané přání „K oslavě díla mých rukou“, doplněné svým vyšívaným podpisem.

PROPAGAČNÍ KAMPAŇ ŽIDOVSKÉHO MUZEA

V hlavní turistické sezóně od dubna do září Židovské muzeum rozšířilo v Praze svou propagační kampaň. Na tramvajích, reklamních obrazovkách ve stanicích metra nebo například v hale na vlakovém Hlavním nádraží zvaly upoutávky k návštěvě muzea. Reklamní plakáty a spoty neotřele spojují tradiční židovské symboly – žlutou šesticípou hvězdu a sedmiramenný svícen menoru – v rozesmátý obličej.

NOVÁ OPONA VE VYSOKÉ SYNAGOZE

Dne 7. září byla v renesanční Vysoké synagoze Židovské obce v Praze, v níž se pravidelně konají bohoslužby, slavnostně zavěšena nová opona. Židovské muzeum v Praze běžně zapůjčuje českým a moravským židovským obcím předměty ze svých sbírek k liturgickým účelům. Vzhledem k jedinečnosti a stáří předmětů však muzejní restaurátorky textilu začaly postupně zhotovovat pro synagogy nové předměty. Když byly v Židovském muzeu tříděny modlitební šály tality, vyřazené ze sbírek a určené k pohřbení, napadlo vedoucí muzejních sbírek Evu Kosákovou vyrobit z nich oponu, a navrátit je tak alespoň symbolicky do náboženského života. To praví i nápis na oponě „Navrátí se roucha svatá k místu svému“, který skrývá i datum 767 p. m. p. (2007 o. l.). Nově zhotovená opona má tradiční kompozici se sloupy s hlavicí ve tvaru symbolického klobouku ze znaku Židovské obce v Praze. Uprostřed opony je pole sešité z dvanácti čtverců připomínajících dvanáct kmenů Izraele, nad ním je šest rohových čtverců s modlitebními třásněmi (cicit), které připomínají šest milionů obětí šoa. Nová opona je významná i tím, že se v českých zemích jedná o první oponu po 2. světové válce, jež byla zhotovena a věnována k náboženským účelům soukromou osobou. Dá se předpokládat, že tím budou povzbuzeni další dárci a historické textilie z muzea se budou v budoucnu používat jen pro výjimečné příležitosti.

Nová opona užíváná ve Vysoké synagoze. New curtain in the High Synagogue.

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY

červenec
Ministr kultury České republiky Václav Jehlička

Propagační plakát v hale na Hlavním nádraží. Citylight poster in the lobby of the main railway station.

lobby of the main railway station. These posters and advertisement spots combine in a novel way the traditional Jewish symbols – the Star of David and the Menorah – into a smiling face.

NEW CURTAIN IN THE HIGH SYNAGOGUE

On the 7th of September a new curtain was ceremoniously hung in the Renaissance-style High Synagogue, one of the Prague Jewish community's houses of prayer where regular services are held. The Jewish Museum often lends items from its collections to Jewish communities in the Czech Republic for liturgical purposes. Due to the uniqueness and age of its historical textiles, however, the Museum's textile restorers have now set about making new items for use in synagogues. When staff were sorting damaged prayer shawls (talitot) to be discarded and buried, the head of the Collections Department Eva Kosáková came up with the idea of making a curtain from the material and of re-using it for ritual purposes. The inscription on the curtain reads: 'The holy robe shall be returned to its place' and contains the date 767 according to the minor era (which is 2007 C. E.) as a chronogram. The new curtain has a traditional composition featuring columns with capitals in the shape of the Jewish hat that appears in the emblem of the Prague Jewish Community. The central field is sewn together from 12 squares, symbolizing the twelve tribes of Israel; above it are six squares with fringes (*tzitzit*), symbolizing the six million victims of the Shoah. This item is also important as it is the first curtain since the Second World War to be made and donated for ritual purposes by a private person in the Czech lands. It may be hoped that this will encourage people to donate other items for such purposes and that in the future the Museum's historical textiles will be used only for special occasions.

PROMINENT VISITS

July
Czech Minister of Culture Václav Jehlička

Ministr kultury ČR při prohlídce muzea. The Czech Minister of Culture visiting the Museum.

Vydává Židovské muzeum v Praze (založeno v roce 1906), U Staré školy 1, 3, 110 01, Praha 1, IČO 60459263
<http://www.jewishmuseum.cz>
Bankovní účet č. 195414380237 / 0100, Komerční banka, Spálená 51, 110 00 Praha 1
Pro poskytování darů uvádějte variabilní symbol: 1382002
Zpravodaj vychází čtrletně, toto číslo vyšlo 15. 10. 2007, MK ČR E16832
Redaktor: Noemi Holeková
Fotografie: D. Cabanová, M. Durdovičová, V. Hanzel, M. Jelinek, J. Králová, V. Wünschová
Překlad: Stephen Hattersley
Výroba: LABEL spol. s r. o., Kutná Hora
✪ ✪ ✪

Published by the Jewish Museum in Prague (founded in 1906), U Staré školy 1, 3, 110 01, Praha 1, IČO 60459263
<http://www.jewishmuseum.cz>
Bank account: 195420830257 / 0100, SWIFT CODE: KOMBCZPP, IBAN: CZ600100000195420830257
(for all foreign currencies except the euro),
510091870297 / 0100 (euro), SWIFT CODE: KOMBCZPP, IBAN: CZ290100000510091870297
The variable symbol no. 1382002 should be stated when making a donation.
Komerční banka, Spálená 51, 110 00 Praha 1, Czech Republic
The Newsletter is quarterly. This issue was published on 15 October 2007, MK ČR E16832 ✪ Editor: Noemi Holeková
Photos: D. Cabanová, M. Durdovičová, V. Hanzel, M. Jelinek, J. Králová, V. Wünschová
Translation: Stephen Hattersley
Typeset and printed by LABEL spol. s r. o., Kutná Hora

Společnost a Centrum Franze Kafky, Široká 14, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 227 452, fax: 224 211 850,
mail@franzkafka-soc.cz, www.franzkafka-soc.cz

Packing ● Transport ● Shipping ● Custom clearance
Storing ● Insurance

KUNSTRANS PRAHA

One the world's leading art shippers
Veletřní palác, Dukelských hrdinů 47, 170 00 Praha 7
Tel.: +420-2 243 01 092-5 * Fax: +420-2 243 01 091
E-mail: prague@kunsttrans.cz

ZPRAVODAJ NEWSLETTER

3

המוזיאון
היהודי
בפראג

2007

THE JEWISH
MUSEUM
IN PRAGUE

Hlavní muzejní akcí uplynulého čtvrtletí se stala výstava „*Naděje je na další stránce*“ v Galerii Roberta Guttmanna, věnovaná stoleté historii knihovny Židovského muzea v Praze. Muzeum se tak ještě vrátilo k loňskému jubilejnímu roku 2006, během něhož oslavovalo 100. výročí svého založení. Od července do září se však uskutečnily ještě další akce, které muzeum pořádalo nebo na nichž se podílelo. Seznámíte se s nimi v tomto Zpravodaji stejně jako s některými dalšími muzejními aktivitami.

VÝSTAVY

„*Naděje je na další stránce*“. 100 let knihovny Židovského muzea v Praze v Galerii Roberta Guttmanna

Osmého srpna byla v muzejní Galerii Roberta Guttmanna otevřena výstava, jež poprvé podrobně zmapovala dějiny knihovny Židovského muzea v Praze. Objevily se na ní veřejnosti dosud neznámé archivní materiály z historie knihovny, dobové fotografie jejich významných osobností Tobiase Jakobovitse či Otto Munelese. Jeho křeslo nebo klobouk, patřící nyní do muzejních sbírek, byly na výstavě

The main event at the Museum between July and September was the exhibition *'Hope is on the next page'*, which was on view at the Robert Guttmann Gallery. Dedicated to the 100-year history of the Museum's library, this show followed on from the Jewish Museum in Prague's centenary celebrations in 2006. This and other events that the Museum either organized or was involved in are detailed below.

EXHIBITIONS

'Hope Is on the Next Page'. 100 Years of the Library of the Jewish Museum in Prague at the Robert Guttmann Gallery

The exhibition that opened at the Robert Guttmann Gallery on the 8th of August was the first to chart in detail the history of the Museum's library. On display were previously unseen archive records on the library's history and period photographs of its key figures, Tobias Jakobovits and Otto Muneles, along with the latter's chair and hat which are now in the Museum's collections. There was also information about the Library of the Prague Jewish Religious Community (whose card catalogue

Z vernisáže výstavy „*Naděje je na další stránce*“. From the opening of the exhibition *'Hope Is on the Next Page'*.

rovněž k vidění. Návštěvníci se také seznámili s knihovnou Židovské náboženské obce v Praze, mohli se podívat, jak vypadal její listkový katalog, a navíc se dozvěděli o Ústřední knihovně ghetta Terezín. Bylo také možné nahlédnout do elektronického knihovního systému Aleph, v němž jsou dnes katalogizovány jak knihy, tak i časopisy a články. Elektronický katalog je přístupný on-line na internetu.

Příběh knihovny Židovského muzea v Praze začal již roku 1858, kdy byla založena knihovna pražské Židovské náboženské obce, zprístupněná v roce 1874 pod vedením Nathana Grúna. Ta tvoří historické jádro dnešního knižního fondu muzea. V roce 1906 bylo v souvislosti s asanací pražského ghetta založeno Židovské muzeum v Praze, k jehož sbírkám knihy neomyšlitelně patřily. Z knižního fondu předválečného muzea se však dochoval jen zlomek. Za druhé světové války přibýlo do knihovního fondu Židovského ústředního muzea (1942–1945) spolu s hudebninami na 46 000 svazků ze zrušených židovských náboženských obcí; součástí knihovny se stala i část svazků z Ústřední knihovny ghetta Terezín. Za komunistického režimu bylo muzeum pod nátlakem zestátněno a knihovna se ocitla pod přísným dohledem. Během období po sovětské okupaci v srpnu 1968 musel být navíc zbudován fond zakázaných knih. Muzeum mělo štěstí, že mu prohibita zůstala a po roce 1989 je mohlo zařadit zpět do svého fondu. Po říjnu 1994, kdy byly sbírky muzea navráceny Federaci židovských obcí v ČR, se knihovna stala samostatným oddělením. Byly zbudovány její nové depozitáře a zpracovaný knižní fondus se stal plně přístupný veřejnosti. Byla také zřízena studovna s příruční knihovnou a klimatizovanou badatelnou pro studium starých textů. Především laické veřejnosti slouží referenční centrum, taktéž s příruční knihovnou. Dnes je knihovna čítající téměř 135 000 svazků plně funkční moderní institucí s reprezentativním fondem bohemikálních judaica a hebraica from Bohemia.

Titulní stránka katalogu „*Naděje je na další stránce*“. Title page of the catalogue *'Hope Is on the Next Page'*.

Výstava však nezachytíla pouze dějiny knihovny Židovského muzea v Praze, ale představila i významné židovské osobnosti, které po léta utvářely její podobu. Bylo možno se seznámit se Salomonem Hugem Liebenem, který se ve válečném Židovském ústředním muzeu sešel s knihovníkem pražské židovské obce Tobiasem Jakobovitem. Ten zde katalogizoval svážené předměty spolu s Mojssejem Woskinem-Nahartabim, pozdějším členem tzv. Talmudkommanda v Terezíně. Skupinou odborníků zpra-

was on view) and the Central Library in Terezín. Visitors were also able to check out the Museum's automated library system (Aleph), in which its books, magazines and articles are now catalogued. The electronic catalogue can be accessed online.

The story of the Museum's library begins in 1858 with the founding of the Library of the Prague Jewish Religious Community, which opened in 1874 under the supervision of Nathan Grún. This now constitutes the historic core of the Museum's book collection. The Jewish Museum in Prague was founded in 1906 in connection with the clearance of the Prague ghetto, and books formed an integral part of its collections. Only a fragment of the library holdings of the pre-war museum, however, have been preserved. During the Second World War, the Central Jewish Museum (1942–1945) acquired about 46,000 books and sheet music from the abolished Jewish communities, as well as a part of the Central Library in Terezín. Following the Museum's nationalization during the Communist regime, the library came under strict supervision. A collection of forbidden books had to be put together during the period after the Soviet occupation in August 1968. Fortunately for the Museum, it was able to keep this material and to return it to its collections after 1989. After the Museum's collections had been returned to the Federation of Jewish Communities in the Czech Republic in October 1994, the library became an independent department. New depositories were built for it and the catalogued book collections became fully accessible to the public. In addition, the Museum opened a study room with a reference library and an air-conditioned research area for the study of old texts, as well as a reference centre (also with a reference library) for the general public. With as many as 135,000 volumes, the library is now a fully functional and modern institution with a comprehensive collection of Judaica and Hebraica from Bohemia.

This exhibition also celebrated the key figures that shaped the form of the library over the years. These include Salomon Hugo Lieben, who met the librarian of the Prague Jewish Community, Tobias Jakobovits in the Central Jewish Museum. Together with M. Woskin-Nahartabi, who later became a member of the Talmudkommando (a group of experts cataloguing Hebrew printed books) in Terezín, Jakobovits catalogued items that were shipped to the Museum. The Talmudkommando was led by Lieben's former colleague from the Prague Burial Society, Otto Muneles, who became the head of the Museum's library after the war.

The show was accompanied by a series of guided tours (given by the curator Michal Bušek) and a catalogue which can be purchased in the Museum's stores or online at www.jewish-museum.cz.

Crayon in the Museum

A selection of children's drawings were on display in the Museum's Education and Culture Centre in Prague during the summer as part of the civic association *Barevný svět dětí's* exhibition *Crayon in the Museum*. The drawings were made after a visit to the Museum and had as their theme Noah's Ark and the Flood.

